

Механізм реагування на випадки булінгу (цькування) закріплено у Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1646 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 року за №111/34394, «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», що застосовується в закладах освіти всіх типів і форм власності. З жовтня 2024 року в Україні з'явилась нова можливість швидко повідомити про булінг у школі через платформу «Автоматизованого інформаційного комплексу освітнього менеджменту» - АІКОМ (лист Міністерства освіти і науки України від 28.10.2024 №1/20063-24 «Про інформування щодо повідомлення про булінг»), що дозволяє не тільки повідомити про випадок булінгу серед учасників освітнього процесу, а й допомагає попередити подальші випадки цькування та забезпечити захист дітей. Для дітей є можливість анонімного звернення, що дозволяє подати заяву без побоювання переслідувань. Для батьків бажано вказати свої дані, щоб звернення могло бути розглянуте ефективніше, але це також можна зробити анонімно. Конфіденційність — один із найважливіших аспектів цієї системи. Дані заявника та інформація про булінг доступні лише директору школи та поліції. Як подати звернення? Перейдіть на сайт АІКОМ за посиланням <https://aikom.iea.gov.ua>, натисніть «Повідомити про булінг» і заповніть відповідну форму. Для формування безпечної, ненасильницької та відповідальної поведінки учнів, підвищення обізнаності працівників закладу освіти, батьків або законних представників дітей щодо запобігання та протидії булінгу, а також збереження психічного здоров'я дітей існує міжвідомчий алгоритм взаємодії щодо превенції та протидії булінгу (цькування) – (лист Міністерства освіти і науки України від 19.09.2024 №1/17118-24).

Міжвідомчий алгоритм взаємодії щодо превенції та протидії булінгу (цькування) – (лист Міністерства освіти і науки України від 19.09.2024 №1/17118-24)

Алгоритм дій

ПЕРШІ КРОКИ . Крок 1. Повідомлення директора закладу освіти про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо нього. Це може зробити будь-яка особа. Повідомлення приймаються усно або письмово, в тому числі анонімно (особисто, телефоном або засобами електронної комунікації та через систему АІКОМ).

Крок 2. Керівник закладу освіти впродовж першої доби від отримання повідомлення невідкладно письмово повідомляє про випадок:

- територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України;
- одного з батьків або законних представників, яка стала стороною булінгу (цькування);
- службу у справах дітей;
- центр соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді;
- викликає службу екстреної медичної допомоги (за потреби).

Крок 3. Керівник закладу освіти скликає засідання комісії (постійно діючої) з розгляду випадку булінгу не пізніше ніж впродовж 3-х робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення. Комісія розглядає заяву не більше 10-ти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення.

КОМІСІЯ І ЗАСІДАННЯ

Комісія (не менше 8 осіб) затверджена наказом керівника закладу освіти до початку навчального року (серпень).

Постійний склад:

- голова комісії (директор);
- заступник голови комісії;
- секретар комісії;
- педагогічні працівники;
- практичний психолог;
- соціальний педагог;

- представник служби у справах дітей;
- представник центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

ЗА ЗГОДОЮ до участі в засіданні можна запрошувати: батьків, сторони булінгу та інших представників суб'єктів реагування (органи місцевого самоврядування, засновника закладу освіти або уповноваженого ним органу та територіальні органи національної поліції), інших працівників закладу. **ВАЖЛИВО:** Щоб засідання вважалось правомірним, повинні бути $\frac{2}{3}$ її членів. Рішення комісії ухвалюється більшістю голосів через відкрите голосування із занесенням у протокол (додаток до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1646 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 року за №111/34394, «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»). У випадку, якщо голоси розділилися навпіл, вирішальним голосом є голос директора, оскільки він є головою комісії. Протягом засідання секретар комісії веде протокол. У протоколі зазначається, які рішення ухвалює комісія. Керівник закладу освіти наказом має оформити протокол засідання комісії.

Керівник закладу освіти здійснює контроль за виконанням рішення комісії (документи, які підтверджують здійснення контролю). Додатково інформуємо, що неповідомлення поліції про булінг карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку (стаття 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Корисні посилання щодо теми антибулінгу:

На сайті Міністерства освіти і науки України

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/protidiya-bulingu/korisniposilannya-shodo-temi-antibulingu>

<https://mon.gov.ua/ua/tag/protidiya-bulingu>

Булінг в студентському середовищі: на що важливо звернути увагу?

<https://bit.ly/38PN4Km>

Відповідальність вчителя за булінг: штраф, догана чи звільнення?

<https://bit.ly/3FmCCGf>

Педагогічний гнів чи булінг: правові нюанси в огляді судової практики

<https://bit.ly/3OZwPLi>

Бійка однокласників та завдані тілесні ушкодження: чому суд відмовив у стягненні майнової і моральної шкоди?

<https://bit.ly/3sbfAgj>

Чи завжди адміністративна відповідальність є ефективною мірою впливу на особу, яка вчинила булінг?

<https://bit.ly/3sdWtCh>

Заклади освіти та органи поліції як суб'єкти реагування на випадки булінгу: на що важливо звернути увагу?

<https://bit.ly/3LLU0Xc>

Що чекає на директора, який не повідомив про булінг до органу поліції? (огляд тематичної судової практики)

<https://bit.ly/38TGlcV>

Чи підлягає керівник приватного закладу освіти відповідальності за приховування булінгу?

<https://bit.ly/3vHO4cf>

Традиційний «каральний» підхід у провадженнях щодо неповнолітніх повинен залишитися в минулому

<https://bit.ly/38P7AKW>

Втрата батьківського авторитету і конфлікти в школі як причини протиправної поведінки неповнолітніх (огляд судової практики)

<https://bit.ly/37k4yhy>